

Školitelský posudek na :

Mgr. et Mgr. Jiří Flam: *Poimenické aspekty komunikace na pomezí individuální eschatologie. Doktorská disertační práce* UK HTF, Praha 2018, 104 s.

Doktorský program: Teologie, **Studijní obor:** Husitská teologie.

Toto posouzení školitele bude obsahovat stručné znázornění vědecko-odborného obsahu, formální aspekty zpracování, vědecko-odborný přínos práce a závěrečné doporučení školitele. Obsah celé disertační práce celkem tvoří dvě části: teoretická a empirická; k teoretické patří celkem 4 kapitoly, pátá část celá je věnována empirickému výzkumu. O dalších formálních součástech práce se zmíním v závěrečné části. Nyní stručně k obsahu jednotlivých částí.

Úvod platí jako první kapitola, v které autor definuje transparentně cíle, strukturu práce a použité metody zpracování tématu (s. 6-8). **V druhé kapitole** se doktorand zaměřuje k etymologické, vědecko-odborné teologické analýze a explikaci obsahů pojmů, uvedených v názvu disertační práce a (s.9-20). **Třetí kapitola** je nejdelší, společně se Shrnutím obsahuje celkem jedenáct subkapitol (s.21-35); v ní doktorand analyzuje, explikuje a interpretuje pojem práva „jako komunikačního prostředku v Bibli,“ ve vztahu k skutečnosti, aplikuje Formální strukturu lineárního komunikačního modelu na právo a uvedenými teologicko-komunikačními závěry zdůvodňuje „využití práva jako komunikačního prostředku v praktické teologii,“ jako „podporu člověka při jeho hledání životních hodnot“; doktorand doporučuje „Vstup církví do soukromoprávních vztahů“ (s. 30 nn); závěr této části patří zkoumání „vztahu Božího království, církve a právních norem“ (J. Vogel, s. 34). **Obsah čtvrté kapitoly**, nazvané *Christologicko-kreativní význam komunikace* obsahuje šest kratších celků inklusive Shrnutí, autor začíná stručným výkladem biblického parabolického textu *O nepoctivém správci*, jeho obsahově zvěstný význam zasazuje do „souvislostí s christologickou komunikací“ (L 16, 1-9), dotýká se také „problému vztahu náboženské víry a ideologie neutrálního státu (Thomas Hobbes)“, přibližuje čtenářům „Perspektivy církví ve světle zákona č. 428/2012 Sb. V České republice; s odvoláním na O. Rutrlého autor pojednává o současném *posthumanismu*, v kterém se člověk „stává svým vlastním zákonodárcem,“ a to i ve spojení umělou inteligencí“ (Rutrlé s.52).

Název **páté kapitoly** je formulován jako otázka: *Existuje ve společnosti zájem o komunikaci s církvemi*, je to výzkumná část týkající se individuální eschatologie a má za úkol zjistit, zda česká populace projevuje zájem o službu duchovní péče a zda „jsou lidé schopni o smrti komunikovat, jak intenzívně je smrt v životě pocitově provází“ atd. K získání přehledu

doktorand vypracoval Dotazník, který obsahuje 20 otázek, s možností tři odpovědi a všechny podrobnosti i výsledky výzkumu prezentuje zřetelně v této části, zakončené vizuálním znázornění výzkumných otázek a odpovědí respondentů v celkovém počtu 20 grafů (s.82-91).

Obě části práce: teoretická i empirická jsou zakončeny Souhrnnými závěry, po kterých následuje Jmenný rejstřík, Seznam použité literatury a anglické shrnutí (s. 97-103).

K formálnímu zpracování poznamenávám, že autor umístil Poznámkový aparát pod čárou, poznámky čísluje pořadovými čísly celkem 150 a je ze Seznamu použité literatury evidentní, že doktorand použil celkem 49 odborných pramenů, z toho 31 knižních publikací, a 18 elektronických zdrojů z teologické oblasti jde o autory CČSH a ETF UK (T.Butta, J.Vogel, J.Liguš, O. Ruitrle, J. Smolík, M. Salajka a z jiných humanitních oblastí S. Grof, T.Hobbes, J.Keller a K. Sidon).

Předkládaná doktorská disertační práce má monotematický charakter, transparentně prokazuje prakticko-teologický přínos otevřením nového vědecko-odborného a noeticko-teologického horizontu. Činí také zkoumáním práva jako specificky komunikačního prostředku s využitím v praktické teologii v komunikaci se sociálními celky; společně s tím práce akcentuje důležitost kontinuálního vzdělávání současného duchovního pastýře, aby „svou obec studoval, vědecky analyzoval a měl celkový přehled o duchovních proudech a problémech současnosti“. Za velmi pozitivní teologicko-odborný přínos této práce lze také považovat za aktuální zkoumání individuálně eschatologického problému v myšlení české populace. K určitému aktuálnímu objevu práce patří i empirický výzkum o tom, jak se některé části české veřejnosti vyrovnávají individuálně s otázkou smrti, a také tím doktorand chce zvýraznit důležitost pastorační péče v rámci praktické teologie.

Předložená doktorská práce po mém soudu plně vyhovuje všem požadavkům kladeným na disertační práce na UK HTF, je čtivá a inspiruje k myšlenkám dalšího vědecko-odborného teologického a interdisciplinárního zkoumání.

Jako školitel, považuji předkládanou doktorskou práci za disertabilní a doporučuji ji k dalšímu řízení. Věřím, že oponentské posudky přispějí k extenzivnějšímu pochopení kladů i záporů této práce.

V Praze dne 04.07.2018

Posudek vypracoval školitel: *Ján Liguš*
Prof. ThDr.Ján Liguš, PhD.,
UK HTF, Vedoucí katedry PT.

